

Els de Groen bestrijdt Oost-Europese maffia

ND 16-1

Els de Groen is in Nederland niet direct de bekendste Euro-parlementariër. Maar dank zij haar harde werken zijn er wel enkele successen geboekt in de strijd tegen corruptie in Oost-Europa.

BRUSSEL - Euro-parlementariër Els de Groen heeft na haar breuk met Paul van Buitenen partij Europa Transparant een eigen manier gevonden om fraude te bestrijden. En het werkt. Zo hielp ze een corrupte spilfiguur in de subsidiestroom naar Bulgarije te vervangen. De vrouw nam zoveel smeergeld aan dat ze als bijnaam had 'mevrouw 40 procent'. Ook stelde De Groen de ontwikkelingsorganisatie Novib aan de kaak, omdat die samenwerkte met een Bulgaarse organisatie waar wel erg veel aan de strijdstok bleef hangen. Verder ontdekte het onafhankelijke europarlementslid veel sjoemelgevallen met subsidie voor de Roma-minderheid. „Projecten voor Roma krijgen vaak veel Brussels geld. Maar helaas is er weinig controle. Zo staken organisatoren van een cursus voor Roma-bouwvakkers 196.000 van de gegeven 200.000 euro in eigen zak”, aldus De Groen, die ook de sloop kon stopzetten van illegale Roma-huizen.

De Groen kwam in het Europees Parlement op de lijst Europa Transparant van voormalig EU-ambtenaar en klokkenluider Pauk van Buitenen. Maar na een meningsverschil met Van Buitenen ging ze haar eigen weg. De 56-jarige politica uit Bennekom heeft nog geen naam voor haar eigen partij, maar wel een duidelijk doel: de juiste besteding van EU-geld in Oost-Europa en de Balkan.

Die regio's kent ze goed door haar carrière als schrijfster: ze verkocht 1,7 miljoen boeken in elf talen en reisde hiervoor veel door Oost-Europa en de Balkan. Ze stoorde zich aan de corruptie, die daar de democratie ondermijnt. En het wordt alleen maar erger, stelt ze vast. „Oost-Europa is er in 2006 slechter aan toe dan vóór de val van de muur in 1989”, vindt ze. Zo neemt het aantal kinderen dat niet meer naar school gaat toe. Naar schatting 250.000 kinderen worden door maffiabanden uit roven

gestuurd in het Westen. De handel in prostituees uit Oost-Europa groeit, aldus Groen. Zij is van mening dat de Europese Unie medeschuldig is. „De Unie werkt er samen met voormalige communisten. Door privatisering zijn enkelingen ontstellend rijk geworden, maar de meerderheid werd juist armer. We vergallen het nu voor generaties.”

De EU-projecten in Bulgarije en Roemenië schieten hun doel voorbij. „De EU betaalt pc's in enkele modelscholen. Maar de kinderen willen een volle maa, geen internet. En traditionele boeken hebben veel meer bereik voor hetzelfde geld.”

De Groen is blij met haar successen, maar erkent dat er nog een lange weg te gaan is. „Het is wel eens deprimerend”, stelt ze.

„Maar ik heb gelukkig een heel netwerk van mensen die mij cruciale informatie blijven geven, om zo de corruptie aan de kaak te stellen.” De politica vindt vooral dat de structuren in Oost-Europa grondig moeten veranderen. Ze wil daarbij met name de oude communistische elites ontmaskeren. „Persoonlijk ben ik er voorstander van, die hun regeringsverantwoordelijkheid te ontnemen.”

Daartoe blijft ze volop kritische vragen stellen aan de Europese Commissie, evenals bezoeken brengen aan projecten en daarbij betrokken ministers. „Dat moet wel, anders sleurt Oost-Europa ook het Westen onherroepelijk mee. De kinderen die nu uit stelen worden gestuurd, kunnen straks hun eigen kinderen ook geen toekomst bieden”, aldus De Groen. Ze heeft zelf twee Roma-assistenten in dienst genomen, als voorbeeld van wat ze bepleit: maatschappelijke insluiting van Europa's grootste minderheid.

Moet de geplande toetreding van Bulgarije en Roemenië op 1 januari worden uitgesteld? De Groen heeft haar standpunt daarover nog niet bepaald. „Een dilemma”, verzucht ze. „Voordeel van toetreding is dat democratische krachten daar niet in een nog groter isolement komen. Maar nadeel is dat er dan een generatie twijfelachtige politici binnenkomt.”